

Nieuwegein

Rekenkamercommissie

Jaarverslag 2014

datum	mei 2015
Auteur	Rekenkamercommissie
Raadsnummer	2015-192

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	3
2	Inleiding	4
3	Wat wilde de rekenkamercommissie bereiken?	5
4	Wat heeft de rekenkamercommissie daarvoor gedaan?	5
	4.1 Onderzoeksprogramma 2013 en 2014	5
	4.2 Onderzoeken 2014	5
	4.3 Samenwerking binnen de regio	8
5	Wat heeft dat gekost?	8

1 Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag over 2014 van de rekenkamercommissie van Nieuwegein. In dit jaar zijn twee onderzoeksrapporten gepresenteerd aan de raad, te weten de onderzoeken naar het CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin) in Nieuwegein en naar de overhead.

Nieuwegein, mei 2015

De Rekenkamercommissie

Henk Boogaard,
Marcel Hoogwout,
Kees van Santvliet (voorzitter)

2 Inleiding

Werkzaamheden

De rekenkamercommissie heeft een onderzoeksprogramma 2013 en 2014 gemaakt. Met het jaarverslag 2014 wil de rekenkamercommissie een overzicht geven van de verrichte onderzoeken en activiteiten in 2014.

Samenstelling en missie

De rekenkamercommissie bestaat uit drie externe leden en bestaat sinds eind 2010 in de huidige samenstelling. Op 27 november 2014 heeft de raad besloten tot herbenoeming volgens het volgende schema:

- De heer M. Hoogwout tot 31 december 2018;
- De heer K. van Santvliet tot 31 december 2017;
- De heer H. Boogaard tot 31 december 2017.

De raad heeft gekozen voor een fasering van de benoemingsperiode om de continuïteit in kennis en procesbegeleiding van lopende onderzoeken te continueren na afloop van de volgende benoemingsperiode.

In het raadsvoorstel is verder opgenomen dat in het kader van gefaseerde benoeming er uiteindelijk zal worden overgegaan naar een verdere fasering van benoeming, waarbij de insteek is te zorgen voor continuïteit en overdrachtsmogelijkheden in dit proces. Uitgaande van herbenoeming zou dit kunnen betekenen dat het op termijn zo is ingeregeld dat eens per 2 jaar een nieuw lid wordt aangesteld, ervan uitgaande dat iedereen wil worden herbenoemd.

In de benoemingsperiode 2010-2014 heeft de Rekenkamercommissie gekozen voor een roulerend voorzitterschap. Een lid was voorzitter voor de duur van een half jaar. Daarna vond wisseling plaats. Ter wille van de duidelijkheid in de communicatie is voor de nieuwe benoemingsperiode gekozen voor een vast voorzitterschap. Met ingang van april 2015 is dit de heer K. van Santvliet.

De commissie heeft een ambtelijk secretaris voor gemiddeld twee dagen per week: Mariëlle Rölkens. Secretariële ondersteuning is in 2014 verleend door Yvonne Mes-Verhoef voor gemiddeld een dag per week.

De missie van de rekenkamercommissie is als volgt verwoord:

We willen door middel van onze onderzoeken en overige activiteiten een positieve bijdrage leveren aan het bestuur van de gemeente Nieuwegein en de Raad ondersteunen bij zijn kaderstellende, controlerende en vertegenwoordigende rol.

Deze missie ligt in het verlengde van de taakstelling die is opgenomen in de Verordening op de rekenkamercommissie Nieuwegein 2010.

3 Wat wilde de rekenkamercommissie bereiken?

Conform bovenstaande missie willen we inzicht bieden in de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gemeentelijk handelen.

4 Wat heeft de rekenkamercommissie daarvoor gedaan?

4.1 Onderzoeksprogramma 2013 en 2014

De rekenkamercommissie heeft een tweejarig onderzoeksprogramma 2013 en 2014. Raadsleden, college en inwoners hebben onderzoeksonderwerpen hiervoor ingediend. De voorstellen zijn geordend in vier algemene thema's, te weten: Regie en sturingsvraagstukken: relatie burger, raad, college en uitvoeringsorganisaties (vraagstukken als decentralisaties, burgerparticipatie, verbonden partijen, dualisme, regionalisering), Bezuinigingen, Risico's en Beleidseffectiviteit.

De rekenkamercommissie heeft vervolgens een selectieproces doorlopen om tot een aantal onderwerpen te komen. De onderwerpen zijn besproken tijdens een raadsinformatieavond op 16 januari 2013 en gevraagd is aan de aanwezigen om hun voorkeuren aan te geven. Aan de hand hiervan is een top 3 gemaakt van onderwerpen per thema. Vervolgens is op basis van vooronderzoeken naar de verschillende onderwerpen door de rekenkamercommissie het onderzoeksprogramma opgesteld.

4.2 Onderzoeken 2014

We hebben in 2014 twee onderzoeken opgeleverd en twee onderzoeken opgestart, die in 2015 ter bespreking worden voorgelegd in de raad:

- Onderzoek naar Centrum voor Jeugd en Gezin (aangeboden aan raad op 13 februari 2014);
- Onderzoek naar Overhead (aangeboden aan raad op 17 juli 2014);
- Onderzoek naar Sturen op samenwerkingsverbanden (gestart in 2014);
- Onderzoek naar participatie bij besluitvormingsprocessen (gestart in 2014).

Onderzoek naar Centrum Jeugd en Gezin

Sinds februari 2010 is er in Nieuwegein een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Vitras CMD, GGD Midden Nederland en MOvector zijn de uitvoerders van de kernactiviteiten van het CJG. Een coördinator verbindt de taken van de drie kernpartners binnen het CJG. Het CJG is een netwerkorganisatie die samenwerkt met het onderwijs en andere organisaties die zorg, hulp en ondersteuning bieden in Nieuwegein of de regio.

Vanuit de gemeenteraad kwamen geluiden dat de raad onvoldoende zicht heeft op het functioneren van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) in Nieuwegein en op de toekomstige taken in het kader van de transitie van de jeugdzorg. Daarop besloot de rekenkamercommissie tot een onderzoek waarin drie vragen centraal stonden:

- Hoe functioneert het CJG in Nieuwegein?
- Is welke mate is het CJG voorbereid op de transitie jeugdzorg?
- Welke sturingsinformatie is beschikbaar en nodig?

De centrale conclusie van het onderzoek luidde, dat het Centrum voor Jeugd en Gezin in ontwikkeling is en dat er in de voorgaande periode een aantal stappen is gezet naar een betere samenwerking.

Het rapport en de aanbevelingen van de rekenkamercommissie zijn op 24 april 2014 behandeld in de gemeenteraad. De Raad besloot daarbij de volgende aanbevelingen van de rekenkamercommissie over te nemen:

1. de rol en de positie van het Centrum voor Jeugd en Gezin, mede in het licht van de huidige ontwikkelingen in de jeugdzorg. Dit om in de toekomst hier meer profijt voor de samenleving van Nieuwegein uit te kunnen halen.
2. Maak duidelijk welke taken op het gebied van jeugdzorg het CJG na de transitie wordt geacht uit te voeren en welke taken op andere wijze worden uitgevoerd. Nu is het CJG vooral een instituut dat coördineert tussen organisaties die zich met taken van jeugdhulp bezig houden.
3. Geef inzicht in de gesteldheid van de jeugd in Nieuwegein en geef aan wat het huidige gebruik van de specialistische hulp is. Formuleer op basis van de beschikbare cijfers een aantal heldere doelstellingen voor de jeugdhulp: wat is het probleem en wat wil de gemeenteraad dat er wordt bereikt?
4. Benoem als gemeenteraad een (beperkt) aantal meetpunten om het resultaat van de inspanningen op het gebied van jeugdhulp periodiek te meten. De gemeenteraad kan op die manier makkelijk worden geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering en over de bereikte resultaten (maatschappelijk effect).

De raad besloot hierbij aan het college te verzoeken 'invulling te geven aan de aanbevelingen 1. tot en met 3. en over de voortgang hiervan ieder kwartaal aan de Raad te rapporteren en in commissie Samenleving te bespreken welke meetpunten worden benoemd ter uitvoering van de vierde aanbeveling en het college hierover te informeren.

Onderzoek naar overhead

Elke organisatie heeft te maken met een primair proces, zoals beleidsambtenaren, toezichthouders en handhavers, vergunningverleners. De ondersteuning, ook wel overhead, is weer gericht op het zo goed mogelijk ondersteunen van het primaire proces. Hieronder vallen afdelingen als management, personeel en organisatie of facilitaire zaken.

Een organisatie beweegt voortdurend, afhankelijk van een groeiend of krimpend takenpakket. Men gaat er van uit dat de overhead blijft aansluiten bij een krimpende of groeiende organisatie. Een groeiend takenpakket hoeft echter niet altijd te betekenen dat de overhead direct mee gaat groeien. In Nieuwegein zijn er ook vragen hoe dit zijn uitwerking heeft binnen de ambtelijke organisatie na de komende bezuinigingsronden. Noodzaak is dat primaire taken niet draaien als er geen ondersteuning zou zijn.

Om hier meer inzicht in te krijgen heeft de rekenkamercommissie een onderzoek laten uitvoeren naar de omvang van de overhead en de ontwikkelingen in de komende jaren. Hierbij is ook gekeken naar een vereenvoudiging van de kostentoedeling in relatie tot de sturing binnen de organisatie de komende jaren en verhoging van de transparantie.

Het rapport en de aanbevelingen zijn behandeld in de raad op 27 november 2014. De rekenkamercommissie verbond aan de opgeleverde inzichten uit het gedane onderzoek een aantal aanbevelingen. In lijn met deze aanbevelingen besloot de raad:

De werkgroep programmabegroting te verzoeken de volgende 2 aanbevelingen van de rekenkamercommissie mee te nemen bij het komen tot een voorstel voor een vernieuwde programmabegroting

1. In de programmabegroting een apart programma bedrijfsvoering (overhead) op te nemen met daarbij een aantal beleidsdoelen, waaronder een kwantitatieve doelstelling over de relatieve omvang van de overhead.
2. De kosten van overhead niet door te berekenen aan de andere programma's in de programmabegroting.

En het college te verzoeken invulling te geven aan de volgende 2 aanbevelingen van de rekenkamercommissie:

3. De resultaten van het onderzoek naar de overhead te gebruiken bij de invulling van de ombuigingstaakstellingen.
4. Aandacht te geven aan de geconstateerde risico's in de organisatie en aan te geven op welke wijze de (minimale) kwaliteit van de overhead op langere termijn wordt bewaakt.

Onderzoek naar sturen op samenwerkingsverbanden

De afgelopen jaren is de samenwerking tussen gemeenten in Nederland toegenomen. Belangrijke aanleiding is de verzwaring van het gemeentelijk takenpakket door een groot aantal decentralisaties van rijkstaken in het sociaal domein. Het bundelen van krachten is een 'natuurlijke reactie' om in te spelen op deze veranderingen en samen de risico's te delen. Tegelijkertijd worden de wettelijke en professionele kwaliteitseisen waaraan gemeenten moeten voldoen hoger. Ook verwachten burgers een hogere kwaliteit van dienstverlening en service.

Sinds jaar en dag spelen er een aantal belangrijke vraagstukken rond regionale samenwerking. De vraag is allereerst in hoeverre gemeenten grip hebben op de samenwerking, waarbij in het bijzonder de vraag geldt in hoeverre gemeenteraden politiek kunnen sturen en controleren. Voor de rekenkamers van de gemeenten Houten, IJsselstein en Nieuwegein voldoende aanleiding om een gezamenlijk onderzoek te starten naar de aansturing van samenwerkingsverbanden. Als pilot is daarvoor de WIL (Werk en Inkomen Lekstroom) gekozen. Dit onderzoek is in 2014 uitgevoerd en de resultaten worden in 2015 gepresenteerd aan de raden.

Onderzoek naar participatie bij besluitvormingsprocessen

Landelijk is veel aandacht voor allerlei (nieuwe) vormen van participatie. Dit geldt ook voor Nieuwegein. In 2012 is de Nota Samen met de stad, Participatie en Inspraak in Nieuwegein vastgesteld. Het begrip participatie wordt hierin breed opgevat in de zin van burgers en andersoortige maatschappelijke initiatieven.

Het doel van het onderzoek is – mede aan de hand van een aantal casussen - inzicht te geven in de feitelijke uitvoering van het gemeentelijk participatiebeleid en de resultaten daarvan (wat is ermee bereikt?). Wij streven daarbij een zodanige selectie van de casussen na, dat het onderzoek zich ook uitstrekt over de periode voordat de Nota Samen met de Stad, Participatie en Inspraak in Nieuwegein werd vastgesteld. Beoogd wordt hieruit conclusies te kunnen trekken over de veranderingen sinds 2012 en bij te dragen aan de doorontwikkeling van de burgerparticipatie.

De uitvoering van het onderzoek heeft plaatsgevonden in 2014 en in de eerste helft van 2015. De resultaten worden in 2015 gepresenteerd aan de raad.

4.3 Samenwerking binnen de regio

Via het onderzoek naar de sturing van samenwerkingsverbanden met als casus WIL, heeft de samenwerking met andere rekenkamers concrete inhoud gekregen. In 2015 wordt dit experiment geëvalueerd.

4.4. Collegevorming

In april 2014 hebben wij aan de formateur en aan de fractievoorzitters een mail gestuurd, waarin wij het rapport onder de aandacht hebben gebracht dat 4 jaar geleden is opgesteld met betrekking tot het proces en de inhoud van het collegeprogramma. De rekenkamercommissie Nieuwegein heeft destijds namelijk deelgenomen aan een benchmark en het proces en inhoud collegeprogramma 2010-2014 onderzocht, waarbij een aantal aanbevelingen en een lijst met de status van actiepunten uit het collegeprogramma is opgesteld.

5 Wat heeft dat gekost?

Budget

We hadden in 2014 een budget van € 183.714,- voor de dekking van de volgende geraamde kosten:

- Vaste maandvergoeding leden;
- Onderzoekskosten;
- Overige kosten (NVRRLidmaatschap, NVRRL congres).
- Overhead, salariskosten en sociale lasten ambtelijke ondersteuning;

De uitgaven in 2014 waren als volgt:

	Begroting	Jaarrekening	Restant budget
Presentiegelden:	23.204	19.757	3.446
Diverse kosten:	2.743	1.330	1.413
Advies-en onderzoekskosten:	41.796	27.575	14.221
Overhead, salarissen:	115.971	115.971	0
Totaal	€ 183.714	€ 164.663	€ 19.080

De uitgaven voor onderzoeken in 2014 waren:

- o Onderzoek naar Overhead: € 1.100;
- o Onderzoek naar sturen op samenwerkingsverbanden: € 9.975,-
- o Onderzoek naar participatie bij besluitvormingsprocessen: € 16.500,-;

In verband met het roulerend voorzitterschap, zijn de uitgaven lager dan begroot.